

Expunere de motive
pentru completarea legii nr. 544 din 2001 privind liberul acces la
informațiile de interes public

Una din zonele sensibile ale mediului de afaceri din România o reprezintă privatizarile și achizițiile publice. În momentul de față legea accesului la informația de interes public (544/2001) ar trebui în principiu să faciliteze accesul la astfel de documente ; în practică, acest lucru nu se întâmplă, în special în domeniul la care ne referim aici. Unele companii naționale sau chiar agenții guvernamentale se consideră în mod abuziv exceptate în baza statutului lor. În plus, chiar Guvernul României, ca să nu mai vorbim de alte autorități, a semnat în trecut contracte de achiziții sau privatizare în care a acceptat clauze de confidențialitate complet nejustificate din punctul de vedere al interesului public, ce contravin practicii uzuale din statele occidentale.

Pentru a pune definitiv ordine în acest domeniu, propunem instituirea explicită și urgentă în lege a prevederilor potrivit cărora orice contract de achiziție publică, parteneriat public-privat, concesiune, privatizare, sau vânzare de active de către o companie de stat, devine automat public în momentul semnării sale. Aceasta înseamnă că, din punct de vedere practic, nici un astfel de contract nu poate conține o clauză de confidențialitate. Contractul urmează să fie făcut disponibil de autoritatea care l-a semnat, publicarea va fi integrală, cuprinzând toate anexele, iar obligația va acoperi toate instituțiile publice și companiile cu capital majoritar de stat, pentru că interesul fundamental este să urmărim transparentizarea banului public.

De asemenea, prevederea va acoperi automat și contractele deja încheiate, pentru că multe din acestea prevăd de fapt încetarea efectului clauzei de confidențialitate în caz că aceasta contravine unei legi, chiar a uneia intrate în vigoare ulterior semnării contractului. Ceea ce propunem noi nu prejudiciază în nici un fel interesele materiale ale părții private, fiind doar o obligație a autorității de a publica informație de interes general, ca atare neputând fi invocat contra noastră argumentul unei acțiuni retroactive păgubitoare.

Există o bună oportunitate de a rezolva această problemă acum, până la sfârșitul anului 2005, o dată cu revizuirea și consolidarea într-o singură lege a **cadrlui normativ pentru achiziții publice, concesiuni și parteneriate public-privat**, actualmente in curs. Ceea ce propunem noi este introducerea în aceste acte normative a unor paragrafe care să prevadă explicit **obligația** transparentizării, venind astfel în continuarea și în sprijinul Legii 544/2001. Măsura ar garanta integritatea sistemului atât în viitorul apropiat, cât și pe termen lung, când se mai așteaptă mari privatizări și contracte importante de lucrări publice, concesiune sau parteneriate public-privat.

Măsura propusă de noi creează **patru avantaje majore** :

- Înlătură în mod clar posibilitatea ca autoritățile publice și companiile naționale să se prevaleze de diverse clauze ambigüe pe care le introduc în contractele de achiziții sau vânzări, pentru a refuza furnizarea de informații publice.
- Nu doar combate, dar chiar previne corupția și elimină acele suspiciuni, uneori poate nemeritate – după cum s-au plâns de multe ori oficialii români – care planează asupra mediului de afaceri în România.

- Protejează oficialii care negociază și semnează asemenea contracte, pentru că punctele sensibile pot fi sesizate și discutate imediat, înlăturând astfel dezvăluirile și scandalurile cu iz de răzbunare politică după schimbarea guvernului.
- Constituie un model de bună practică ce poate propulsa România din poziția de codaș, într-una de fruntaș în Europa, așa cum s-a întâmplat deja în câteva cazuri (de exemplu, cu declarațiile de avere), exact în domeniul sensibil al administrației publice și luptei anti-corupție, unde am fost mereu criticați de partenerii europeni.

Adoptarea și punerea urgentă în practică a unei asemenea măsuri simple de transparentizare poate constitui un punct important pe lista de realizări trimise la Bruxelles înaintea următorului raport de țară din primăvara-vara lui 2006. De altfel în **Raportul de monitorizare** prezentat pe 25 octombrie a.c., **Capitolul 15 – Politica Industrială** –, referindu-se la domeniul privatizării și restructurării, Comisia a precizat clar că: **“Transparența totală a procesului trebuie să fie asigurată.”**

Deputat Alexandru Ciocălteu

Deputat Dan Măceșescu

Deputat Daniel Ionescu

Deputat Olguța Cocrea

Deputat Mircea Giurgiu

Deputat Costel Ovidenie

Deputat Ion Stoica